

THERAPEUTIC ASSESSMENT

BARN, UNGDOMAR OCH FAMILJER

DIGITAL KURS UNDER HÖSTEN 2024

För psykologer som arbetar med barn, ungdomar och familjer utgör utredningar ofta en stor del av arbetsuppgifterna. Syftet med denna kurs är att bygga på och fördjupa kunskaper kring utredningar som en terapeutisk och behandlande metod utifrån metoden Therapeutic Assessment (TA). TA är ett arbetssätt som utgår från utredningsmetoder med bästa tillgängliga evidens samtidigt som det kombineras med ett systematiskt personcentrerat arbetssätt helt i linje med evidensbaserad psykologisk praktik (EBPP). Kursen arrangeras av Region Jämtland Härjedalen i samarbete med Therapeutic Assessment Institute (TAI) och kommer att ges under sju digitala halvdagar under hösten 2024. Kursen är ackrediterad som en specialistkurs och för deltagare som vill examineras sker detta i mars 2025. Men kursen är också möjlig att genomföra utan examination för deltagare som inte har behov av att examineras. OBS! Kursen hålls till stora delar på engelska medan examinationen både skriftligt och muntligt genomförs på svenska.

Kursens målgrupp är legitimerade psykologer som arbetar med barn, ungdomar och familjer. Kursen är ackrediterad som en fördjupningskurs inom Klinisk barn- och ungdomspsykologi samt Neuropsykologi. Kursen godkänns vidare som en kurs inom diagnostik och bedömning för specialisering inom klinisk barn- och ungdomspsykologi. Kursen godkänns även som breddkurs inom övriga specialiteter.

Sista anmälningdag är den 4/9. Kursen har ett begränsat antal platser men välkomnar även deltagare med andra arbetsgivare än Region Jämtland Härjedalen.

Kurskod: AKO581

ALLMÄNT

Utredningar är en ökande del av arbetsuppgifterna inom de flesta verksamheter som möter barn, ungdomar och familjer. Antalet (NP-) utredningar som görs i verksamheterna ökar från år till år och såldes även prevalensen för diagnoser inom NP-fältet. Detta har lett till att olika rutiner, riktlinjer och vård- och insatsprogram har utformats både på nationell nivå men också regionalt och lokalt.

Socialstyrelsen uppdaterade nyligen de nationella riktlinjerna för *Vård och stöd vid ADHD och autism* där utredningar utgör en stor del av dessa. "Individanpassade utredningar som pekar framåt" är en av de mest prioriterade insatserna som kan göras eftersom nyttan är omedelbar och inte bara kommer efter att en färdigställd utredning gett relevanta insatser för barnet och familjen.

Therapeutic Assessment (TA) är en metod som använder utredningar/ utredningsmetoder som en kort intervention för att hjälpa människor att förändra sina liv. Psykologer som utövar TA arbetar samarbetsbaserat med familjer och barn för att utveckla en mer exakt, medkännande, tydlig och användbar berättelse om sig själva, familjen och världen. Utredningar utgår från familjens frågeställningar och är således alltid individanpassade.

TA kan också vara en kraftfull intervention med olika familjer. Modellen att arbeta med barn, ungdomar och deras familjer är särskilt meningsfull när man kan förändra familjers "berättelse" om sina problem i livet, men ställer höga krav och flera utmaningar för den som arbetar i dessa familjesystem. TA är en åtgärd som syftar till att höja funktionsnivån i familjen och har inte enbart som syfte att få fram en diagnos utan snarare en funktionsbeskrivning utifrån familjernas frågeställningar.

Genom digitala workshops/färdighetsträning kommer medlemmar från "Therapeutic Assessment Institute" ge en fördjupning i hur TA kan användas som en intensiv korttids-intervention med olika typer av familjer. Förutom presentationer av didaktiskt material och diskussion kommer presentatörerna att visa videovinjetter från sina sessioner med familjer för att visa modellens kraft och inverkan. Fallkonceptualisering och familjeinterventionssessioner kommer att behandlas specifikt då dessa är en stor utmaning för både nya och erfarna kliniker.

Under hela utbildningen kommer deltagarna aktivt öva TA-färdigheter i små rollspelsgrupper, diskussioner i större och mindre grupper samt jobba med hemuppgifter mellan sessionerna. Tid ges även för reflektion kring hur denna metod kan användas och implementeras i den nuvarande arbetssituationen – allt detta utifrån ett etiskt perspektiv men också med tanke på professionalisering och som en del i den egna utvecklingen i en specialistroll på arbetsplatsen.

Efter kursen ska psykologen känna sig trygg med kunna individanpassa sina utredningar utifrån TA-modellen och kunna genomföra utredningar som både syftar framåt men som också redan inleder förändringsprocessen i familjen.

Utbildning i Therapeutic Assessment stämmer väl överens med Psykologförbundets policy om evidensbaserad psykologisk praktik (EBPP). Metoden hjälper klinikern att välja ut bästa tillgängliga evidens, samtidigt som klinikern får en möjlighet att öva färdigheter för utredningsarbete.

Årtionden av forskning visar att TA hjälper patienter att må bättre och mer kapabla att ta sina nästa steg i livet. Utövare över hela världen har sett fördelar för patienter när de använder TA och det finns en omfattande forskning som visar nyttan av bedömning och TA i synnerhet:

<https://www.therapeuticassessment.com/bibliography3.php>

Utbildningen innebär fördjupad teori och praktik för att kunna säkerställa en stabil kunskapsgrund för specialisterpsykologer inom kliniska verksamheter.

SYFTE

Syftet är att fördjupa kunskaper kring utredningar med barn och familjer i allmänhet och terapeutiska utredningar i synnerhet.

Utredningar utgör en stor del av psykologers arbete när man jobbar med barn och familjer. Psykologer behöver därför god kännedom kring de mest välanvända och beforskade instrument som idag används i den kliniska vardagen. Att kunna tillämpa utredningar och psykologiska testmetoder utifrån nyare riktlinjer på ett mer individanpassat och främjande sätt är en förutsättning för att kunna arbeta inom hälso- och sjukvård.

Kursen ger fördjupad kunskap kring modellen Therapeutic Assessment – ett sätt att både individualisera utredningen men även inleda behandlande insatser. Kursen syftar till att ge psykologer som arbetar i detta fält ett systematiserat sätt för att arbeta i sådan klinisk verksamhet men även att känna trygghet i tillämpningen av denna metod. Allt detta inom ramen för evidensbaserade metoder och psykologisk praktik.

Kursens ges på avancerad nivå och riktar sig till legitimerade psykologer som arbetar inom verksamhet där utredning av patienter upp till ca. 18 år är central del av arbetsuppgifterna.

Denna utbildning förutsätter grundläggande förtrogenhet med TA-modellen och är bäst lämpad för legitimerade psykologer som jobbat ett tag med utredningar. Utbildningen förutsätter också viss förtrogenhet med vanliga psykologiska bedömningsinstrument som WISC-V, ASEBA, TAT med flera.

Deltagarna ska ha pågående arbetsuppgifter avseende utredning under kursen. Sammantaget är kursen en klinisk relevant utbildning för att binda samman teoretisk och praktisk erfarenhet, stärka psykologen i rollen som specialistpsykolog och kunna bidra med psykologisk kompetens inom den kliniska vardagen. Kursen välkomnar även deltagare utanför Region Jämtland Härjedalen – detta dock i mån av plats.

INNEHÅLL OCH KURSUPPLÄGG

Upplägget vilar på teoretisk och klinisk grund och sträcker sig över sju halvdagar under hösten samt examination under en heldag i mars.

Alla halvdagar är 3,5 timmar långa och kommer vara på eftermiddag via Zoom. (CET 14 – 17.30). Examinationen sker på dagtid kl 09-16.

Dag 1: Introduktion till TA – översiktligt genomgång av modellen för TA, steg för steg

– 26/9 2024

Dag 2: Trygga relationer och samla in frågor (*olika familjer, olika tekniker*) – Epistemic trust, att inleda utredningen med att få familjen att formulera frågor för sin utredning – ev. rollspel, korta övningar

– 27/9 2024

Dag 3: Extended Inquiry med barn och ungdom och arbete med föräldrar (*half steps för att förändra familjens berättelsen*) – terapeutiska metoder för att börja förändringsarbete i familjen, Level 1,2,3 information.

– 4/10 2024

Dag 4: Rollspel och övningar för att öva på utökad undersökning och arbeta med föräldrar. Att arbeta mot en fallkonceptualisering. (*Att sätta ihop konsten och vetenskapen om TA*)

– 17/10 2024

Dag 5: Assessment Intervention Session och planering av AIS (*Dags att bli kreativ och tänka snabbt!*) – att förändra patientens medvetenhet och berättelse via en praktiskt intervention, planeras och övas på.

– 18/10 2024

Dag 6: Diskussion om återkopplingsession (*Att förstå det hela*) – konceptualisering och sammanfattning. Hur lägger du upp din återkoppling?

– 24/10 2024

Dag 7: Fabler och andra kreativa metoder (*Det var en gång....*) – praktisk arbete med att utforma återkopplingar i form av fabler, brev eller dylikt .

– 25/10 2024

Dag 8: Tentamen och presentation av ett case i mars 2025 digitalt och/eller på plats:

-13/3 2025 (max 8. deltagare per dag) eller

-14/4 2025 (max 8. deltagare per dag)

LÄRANDEMÅL

Efter genomgången kurs ska deltagarna ha nått följande mål:

KUNSKAP OCH FÖRSTÅELSE

- Visa kunskap om den terapeutiska utredningsmodellen (TA).
- Visa kunskap om de aktiva terapeutiska faktorerna vid psykologiska utredningar och hur man maximerar dem i olika kliniska miljöer
- Känna igen de faktorer som bidrar till en trygg terapeutisk relation
- Lära sig hur man väcker patienternas nyfikenhet
- Förstå konsten och komplexiteten i TA-fallkonceptualisering
- Förstå hur man integrerar inkonsekventa testresultat
- Visa förståelse för de unika utmaningarna med TA inom neuropsykologin och hur man kan övervinna dem
- Förstå hur testfeedbacksessioner kan påverka familjer/patienter positivt

Deltagarna tar under kursen del av relevant litteratur samt vetenskapliga artiklar för att förstå och tillgodogöra sig aktuella kunskaper inom TA specifikt och utredningar i allmänhet.

FÄRDIGHETER OCH FÖRMÅGA

- Kunna planera och genomföra en inledande sessioner med familjer
- Kunna uppvisa förmågan att genomföra Extended Inquiries
- Har kompetens kring olika typer av bedömningsmetoder och veta när och hur de ska användas
- Kunna planera och genomföra en Assessment Intervention

- Kunna planera och genomföra återkopplingsessioner för barn, familj etc
- Visa förmåga att kunna skriva en individualiserad psykologisk rapport eller ett brev, en fabel som kan delas med klienter
- Uppvisa god klinisk duglighet i att genomföra en utredning enligt principerna för TA i enlighet med god psykologisk praxis och evidensbaserad praktik

Psykologen kommer genom rollspel och upplevelsebaserad inläring i kliniskt relevant arbete säkerställa färdigheter gällande intervjuteknik, kliniskt resonemang samt feedback och återkoppling både till patienter liksom färdigheter för att kunna säkerställa psykologisk kompetens inom ramen för hälso- och sjukvårdens uppdrag. Färdigheter visas även i ett kliniskt relevant sammanhang där en utredning med TA-principer ska utföras med aktuell patient.

VÄRDERINGSFÖRMÅGA OCH FÖRHÅLLNINGSSÄTT

- Kunna värdera och balansera personliga, yrkesmässiga, juridiska och etiska ståndpunkter i arbetet med utredningar
- Att kunna anpassa och individualisera utredning och återkoppling till barnet och familjens specifika förutsättningar

KURSLEDNING, EXAMINATION OCH UTVÄRDERING

KURSLEDARE

Pamela Schaber, Ph.D., legitimerad psykolog från Austin, TX i privat praktik ansluten till Center for Therapeutic Assessment. Hon är en av grundarna av Therapeutic Assessment Institute. Som en del av sina uppgifter för TAI utbildar och handleder hon andra psykologer i TA:s färdigheter och metoder. Hon sitter också i den verkställande kommittén för TAI och är biträdande redaktör för *TA Connection*. Dr. Schaber är certifierad i alla former av TA (barn, ungdomar, vuxna och par).

Kontaktuppgifter: drpamelaschaber@gmail.com

Francesca Fantini, Ph.D., legitimerad psykolog. Hon är en av samordnarna för European Center for Therapeutic Assessment i Milano, Italien. Hon föreläser i forskarutbildnings- och forskarutbildningskurser om personlighetstestning, kollaborativ användning av tester och terapeutisk bedömning i Italien och internationellt. Dr. Fantini har publicerat artiklar om terapeutisk bedömning med olika typer av klienter (t.ex. barnfamiljer, vuxna klienter) och om användningen av projektiva tester vid mångkulturell bedömning. Hon är förste författare till den nyligen publicerade boken om terapeutisk bedömning med vuxna, redigerad av Routledge. Hon är certifierad i terapeutisk bedömning med vuxna och barnfamiljer.

Kontaktuppgifter: Francesca.Fantini@unicatt.it

EXAMINATORER

Pamela Schaber, Ph.D., legitimerad psykolog, drpamelaschaber@gmail.com

Erich Bieber, leg. psykolog, specialist i neuropsykologi, PLA BUP Jämtland/Härjedalen;
erich.bieber@regionjh.se

INLÄMNINGSUPPGIFTER OCH EXAMINATION

Inlämningsuppgifter och examinationen kombinerar kliniskt arbete med skriftliga examinationsuppgifter och deltagande i reflekterande examinationsseminarium. Examinera moment är:

INLÄMNINGSUPPGIFT 1: UTREDNING UTIFRÅN TA MODELLEN.

En anonymiserad utredningsrapport kring ett patientfall där TA modellens alla steg tillämpats lämnas in före examination 2. Detta för att ge deltagarna en erfarenhet av att arbeta med klinisk utredning, läsa kurslitteratur och pröva att resonera, tolka och sammanställa bedömning och rekommendationer på ett kliniskt relevant sätt. Feedback lämnas skriftligt.

EXAMINATION DEL 1: KUNSKAPSTEST

Deltagarna i workshopen kommer att få en skriftlig tentamen i slutet av kursen som kommer att fokusera på förståelse och tillämpning av färdigheter som är involverade i TA barn, ungdomar och familjer. Deltagarna måste uppnå 80 % rätt (16 av 20) på Sant/falskt-testdelen av provet för att klara detta avsnitt samt 4 av 5 öppna frågor som ställs.

EXAMINATION DEL 2: SEMINARIUM

Kursen avslutas med ett heldagsseminarium där varje kursdeltagare presenterar sitt patientfall. Fokus ligger på att redovisa och diskuterar detta patientfall samt relaterar detta till psykologisk evidensbaserad praktik och på detta sätt binder samman teoretiska kunskaper med klinisk praktisk erfarenhet samt lyfter in perspektivet som blivande specialistpsykiolog.

Etiska reflektion, tillämpning av TA modellen i nuvarande verksamhet, utmaningar och hinder bör finnas med i diskussionsdelen.

För godkänt krävs muntlig framställan samt aktivt deltagande.

KRAV

Betyg godkänd, komplettering eller underkänd ges. Vid underkänd får deltagaren en ny uppgift/hemtentamen i syfte att pröva det moment på vilket studenten blev underkänd. Samtliga moment är obligatoriska och minst 80 % närvaro krävs för godkänd kurs samt att studenten medverkar vid examinerande seminarium. Eventuell frånvaro kompletteras med skriftliga uppgifter.

UTVÄRDERING

Kursen utvärderas i enlighet med Psykologförbundets riktlinjer för specialistkurser. Ansvarig för att kursutvärderingen genomförs, sammanställs och sänds in till specialistkansliet är Erich Bieber, leg psykolog, specialist i neuropsykologi och PLA på BUP i Region Jämtland Härjedalen.

PRAKTISK INFO

TID OCH PLATS

Kursdagar (helt digitala): Alla dagar är 3,5 timmar långa och kommer vara på eftermiddagar via Zoom/TEAMS (CET 14 – 17.30). Följande dagar under hösten 2024: 26-27/9, 4/10, 17-18/10, 24-25/10. Det kommer finnas möjlighet att delta digitalt i centrala lokaler i Östersund för de som vill.

Examination (digitalt eller på plats i Östersund): Genomförs under en heldag, antingen 13/3 eller 14/3 2025 (max 8 deltagare per dag). Det ena tillfället genomförs digitalt via Teams alternativt på plats i Östersund (lokaler meddelas senare för detta meddelas senare).

PRIS

Kursen är kostnadsfri för alla leg. psykologer inom BUV inom Region JH. För externa deltagare är kursavgiften 14000 exkl. moms. För examination tillkommer en avgift på 3000 exkl. moms (för externa deltagare).

ANMÄLAN

Anmälan till kursen görs via anmälningsformulär: [ANMÄLAN TA 2024](#)

Inbjudan kommer också publiceras på www.regionjh.se/stp samt i Teams för Psykologer i Region JH. Sista anmälningsdag är den 4/9. Antal platser är begränsat till 25. Anmälan är bindande men kan överlåtas till annan behörig deltagare. Litteraturlista lämnas till deltagarna efter anmälan.

KONTAKTPERSON (PRAKTISKA FRÅGOR INFÖR KURSEN, ANMÄLAN ETC)

Erich Bieber, leg. Psykolog, specialist i neuropsykologi, PLA BUP Jämtland/Härjedalen;
erich.bieber@regionjh.se

LITTERATUR

BÖCKER:

Finn, S. E. (2016). *In our clients shoes: Theory and techniques of therapeutic assessment*. Abingdon, Oxon: Routledge. (320 pages)

Tharinger, et al (2023). *Therapeutic Assessment with Children*. TAYLOR FRANCIS LTD (394 pages)

ARTIKLAR:

In addition selected articles from the reading/reference list. 200 pages. Litteraturlistan lämnas efter anmälningstidens slut.